

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2019: 46; 194–201 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2019.46.10049>

УДК 07:327(477:438):070.1-051Б.Осадчук

РОЛЬ МЕДІА В ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ СТОСУНКАХ (ТРАКТУВАННЯ БОГДАНА ОСАДЧУКА)

Анна Мончук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна,
e-mail: monchuk.anna@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4481-5124>*

У статті встановлено роль медіа в польсько-українських відносинах у розумінні Богдана Осадчука. Також розглянуто основні медійні проблеми висвітлення взаємин між двома країнами, акцентовані публіцистом, які можуть перешкоджати процесу співпраці чи уповільнювати його. Пропонуються способи подолання цих труднощів.

Ключові слова: медіа, публіцистика, польсько-українські відносини, Богдан Осадчук.

Погоджуючись із думкою таких польських інтелектуалів й українських симпатиків, як Іза Хруслінська, про те, що Україна не потребує адвоката (як часто називають Польщу, яка спорадично обстоює інтереси України на міжнародній арені – уточнення наше. – А.М.), адже сама є найкращим своїм захисником [1], визнаємо, що суверенітет обох країн залежить одна від одної. Символічно, що 24 серпня 2016 р., у день відзначення 25-ї річниці української незалежності, це задекларували й президенти обох країн: «Підтверджуємо, що Україна визнає важливою роль і значення Польщі в пошуках стійкого рішення проблеми стабільності та миру в регіоні. Польська сторона вважає, що незалежність України має принципове значення для безпеки і незалежності Польщі» [2].

Однак ще порівняно недавно Польща вперто ігнорувала українців й український чинник. Так, наприклад, писав про «іншу Польщу», з якою, на думку історика, сьогодні знову маємо справу [3], Анджей Станіслав Ковальчик: «Більшість польської преси навмисно не вживала таких слів, як «українець» і «український», вважаючи їх антипольською провокацією», «Поруч із ворожістю йшли цілковите ігнорування та байдужість. Протягом ста років власної неволі поляки не змогли розгледіти спільності долі близької їм нації» [4: 21]. І хоч автору зазначених цитат йшлося насамперед про Польщу міжвоєнного двадцятиліття, український науковець та публіцист Богдан Осадчук неодноразово у своїх статтях скрушно акцентував на тих самих медійних проблемах: байдужості та/або ворожості. Які, зі свого боку, програмували на таку ж реакцію всю спільноту. Не секрет, що рушієм змін на краще став поль-

ський еміграційний часопис «Культура» Єжи Гедройця. Завдяки редактору й колу авторів щомісячника вдалося кардинально змінити польську громадську думку: від індиферентності до розуміння та визнання взаємозалежності та взаємонеобхідності двох країн. Той факт, що Адам Міхник та Лех Валенса всю ніч не спали, аби дочекатися результатів українського референдуму й випередити Канаду з привітаннями [5], свідчить про феномен «Культури» на ниві польсько-українського примирення. Такої думки придержувався й Чеслав Мілош, який акцентував передовсім на лепті Б. Осадчука та Є. Гедройця [4: 9]. Відтак з огляду на новітні перипетії відносин між Польщею та Україною й ролі засобів інформації у погіршенні ситуації, досвід та міркування українського публіциста щодо значення медіа у стосунках країн-сусідів актуалізуються з новою силою.

Мета статті – дослідити, як Б. Осадчук трактував роль медіа в польсько-українських відносинах. Досягнення зазначеної мети передбачає виконання таких основних завдань: 1) окреслити медійні проблеми висвітлення польсько-українських стосунків, акцентовані Б. Осадчуком; 2) встановити способи подолання цих труднощів; 3) з'ясувати, яку роль покладав публіцист на медіа; 4) оцінити актуальність поглядів Б. Осадчука.

Отже, уже на початку своєї співпраці з Є. Гедройцем Б. Осадчук помітив одну із найбільших проблем як у медійній сфері, так і в царині польсько-українських відносин, чи радше їх відсутності, а саме: лакуну інтересу польської преси до української тематики.

Незважаючи на те, що Александр Кваснеєвський під час нагородження Б. Осадчука орденом Білого Орла, найвищою польською нагородою, наголосив на тому, що саме стараннями публіциста «починаючи з початку 50-х років, в українській пресі з'явилася величезна кількість публікацій, присвячених польській тематиці», а також на тому, що ця невтомна праця «вимагала подолання у його земляків багатьох бар'єрів» [4: 11], Б. Осадчук в одній із перших статей, опублікованих у журналі «Культура», у 1952 р., констатував: «Діапазон зацікавлень і ступінь поінформованості української публіцистики в сфері польських проблем і також польсько-українських відносин – безумовно, набагато ширші та глибші, ніж інтерес до української тематики в польській пресі» [4: 29]. Ба більше, за оцінкою публіциста, польська громадська думка, за незначними випадками, не була «занепокоєна тим, що нічого не знає про виступи преси та української публіцистики в справах, життєво важливих для обох народів». Розуміючи необхідність існування спільного «публіцистично-інформаційного» поля, надважливого для побудови конструктивного діалогу, Б. Осадчук самотужки взявся знайомити польський загал із чільними ідеями, пропозиціями, дослідженнями та міркуваннями провідних українських науковців та публіцистів. Так з'явилася «Українська хроніка» на шпальтах «Культури», яка, безумовно, заслуговує на окрему розвідку.

Не змінилася ситуація і чверть віку по тому. У статті, присвяченій «Декларації в українській справі», Б. Осадчук, наголошуючи на піонерській ролі «Культури» у процесі з'яви самої травневої декларації, яка мала щонайменше важливий символічний характер, усе ще нарікав: «Про Україну в сусідніх країнах не знають нічого. Пересічний молодий поляк чи угорець знає, напевно, більше про Кубу чи Анголу, ніж про Україну» [4: 143]. На перший погляд видається, що публіцист навмисно гіперболізує, наводячи як приклад такі далекі країни, підкреслюючи у такий спосіб

цілковиту байдужість поляків й угорців до географічно ближчих українців. Однак, варто взяти до уваги і той факт, що за рік до статті Б. Осадчука, в 1976 р., з'явилася друком книга відомого польського майстра репортажу Ришарда Капусцінського «Ще день життя» [6], присвячена боротьбі за незалежність, іноземній інтервенції, громадянській війні та політичним суперечкам в Анголі. У книзі часто згадуються й кубинці: на с. 73 дізнаємося про кубинських інструкторів в Анголі; на с. 83 – про мільйонну кубинську армію, яка стояла поблизу кордону Південної Африки; на с. 88 – про кубинців, у яких «єдиний розпізнавальний знак – це зброя на плечі», на с. 89 – про «штаб кубинських радників» і т. ін. Зрештою репортажист зізнавався, що й сам одного разу побував на Кубі [6: 73]. Не беремося стверджувати, що Б. Осадчук натякав на цю книгу чи на інформаційні повідомлення, які Р. Капусцінський готував для польського державного інформаційного агентства (Polska Agencja Prasowa Spółka Akcyjna) перебуваючи в Анголі, і які передували книзі, але й відкинути цих фактів не можемо, бо вони найкраще унаочнюють ситуацію й не залишають жодних сумнівів у достовірності вихідної тези публіциста.

До яких наслідків призводила інформаційна легковажність добре ілюструє випадок, що стався з Б. Осадчуком у 1993 р.: «Чи має пан щеплення проти дифтериту? – запитала мене по телефону секретарка в Бельведері. – На Україні – епідемія цієї хвороби. Без щеплення не можна їхати». Спробував пояснити, що це якісь плітки, що недавно там був, що про жодну епідемію дифтериту й мови немає. Марно» [4: 221]. Адже справа, на нашу думку, не в зайвій обережності, а в тому, як легко маніпулювати, поширювати пропаганду й вести інформаційну війну за таких умов. Зрозуміло, що аби вирішити цю проблему слід налагодити систематичний обмін інформацією.

Справедливо сказати, що Б. Осадчук звертав увагу й на білі плями української поінформованості. Так, наприклад, коментуючи неприємну ситуацію із таблицями на могилі Орлят у Львові, публіцист пояснював: «Чоловік, прізвище якого означає «кує біду», хоча з небажанням і зволіканням, виконав наказ президента, але чад від цієї чергової акції саботажу отруїв атмосферу зустрічі, переважно у Польщі, бо у Львові, а тим більше на схід від нього *українці не дуже розуміли, про що йшлося* (курсив наш – А. М.)» [4: 312].

Проте, на нашу думку, Б. Осадчук частіше й разючіше критикував польську сторону, адже розумів вплив історичних перепитів на долю українців. Тому, роз'яснюючи причини «жахливих втрат серед своїх еліт» українцями до здобуття незалежності, стверджував: «Звідси порожнеча про минуле польсько-українських відносин в сфері суто інформаційно-ерудичній набагато більша, ніж у польському суспільстві», «І хоча немає сьогодні свідомих антипольських настроїв, але існує ніби стіна байдужості» [4: 263]. Зазначмо й таке: ці слова були написані в 1994 р., тобто вони не дисонують із міркуваннями 1952 р. про те, що українська публіцистика цікавиться польськими проблемами більше, аніж польська – українськими, а стосуються іншого часового проміжку. Періоду, коли інформаційна байдужість стала проблемою обоюдною.

Окрім того, потверджуючи, що деякі українські видання намагалися мати власних кореспондентів у Польщі (наприклад, «Молода Галичина», «Голос України»), Б. Осадчук констатує, що такий «експеримент за браком коштів зазнав фіаско» [4: 265].

Не менш важливою медійною проблемою публіцист вважав хід стирання межі між двома площинами, у яких, на його думку, мали б вестися дискусії щодо спірних

проблем минулого, а саме: між середовищем компетентних істориків та між площиною популяризаторською. Відтак публіцист резюмує: «...замість фахівців починає діяти плеяда аматорів, які керуються амбіціями або уявними прерогативами» [4: 259].

У цьому контексті є сенс розглянути фрагмент із статті Б. Осадчука «Що далі, панове поляки?», написаній 1990 р., у якій автор окремо приділив увагу повтору, відомому «із минулих періодів, про вигадану участь українців у придушенні Варшавського повстання» [4: 185]. Отже, публіцист акцентує на тому, що ані пояснення історика Зигмунта Войцеховського у «Dziejach Najnowszych», ані роз'яснення Бориса Левицького в «Культурі» у 60-х роках не подіяли, рецидив «націоналістичних перекручень» таки відбувся. А окрім того, на додаток, як саркастично висловився Б. Осадчук, «став виступ газети «Gazeta Wyborcza», яка надала голос новому генію польської історіографії якомусь Мацею Кледзіку».

В інтернет-архіві «Газети Виборчої» за 1990 р. нам вдалося знайти три тексти цього автора, лише один з них стосується Варшавського повстання [7]. Що цікаво, деякі маргінальні польські ресурси досі покликаються на цю статтю, акцентуючи, що вона опублікована в українофільській газеті, мовляв, відбілювання українців від злочинів у Варшавському повстанні – це брехня, непідсильна навіть найбільшим прихильникам України. Отже, маємо приклад того, як важко поборювати стереотипну пропаганду, і якою стійкою вона є в часовій перспективі.

Для того, аби пересвідчитися, що тенденція розмивання меж не просто збереглася, але й розрослася до масштабів, загрозливих для польсько-українських стосунків, пропонуємо зупинитися детальніше на одному з розділів книги українського історика Володимира В'ятровича, а саме: «Кампанія «Волинь – 43». Таблоїдизація теми» [8]. Адже більшість наведених автором спостережень та зауваг безпосередньо стосуються теми нашого дослідження.

Отож, історик впевнений, що «надмірна увага ЗМІ значною мірою зашкодила розумінню теми» Волинської трагедії [8: 280]. Намагання журналістів висвітлювати питання «коротше і більш разуче» спричинилося до того, що «прості для сприйняття споживача медійні схеми швидко дістають перевагу у впливі на суспільство, порівняно із важкими і масштабними поясненнями істориків» [8: 281]. Оскільки, на думку історика, матеріали здебільшого вимагали сенсаційності та емоційності викладу, а тема залишалася маловідомою, і стосувалася страшних подій, то «початкове наголошення на тому, що серед інших під час конфлікту гинули жінки та діти, почало зводитися до подання жертв майже виключно як жінок і дітей» [8: 282]. Натомість інформацію про антиукраїнські акції польського підпілля оминали, адже це б піддало «сумніву простий і однозначний образ поляків як постраждалих, образ, який мав попит у суспільстві». Нижче В. В'ятрович продовжує: «Для того щоби публікація була цілісною й авторський текст не контрастував із думкою професійного дослідника, коментарі переважно брали в істориків, яким притаманні гострі, безапеляційні оцінки трагедії, тож вони з маргінальних почали перетворюватися на провідних фахівців. Так, *інженер за освітою* (курсив наш – А. М.) Ева Семашко стала одним із головних коментаторів цієї історичної теми» [8: 283-284]. А бажання зробити тему актуальною, на думку історика, призвело до того, що коментарі почали брати у чинних політиків: «Саме їхні, часто *далеко не фахові оцінки, заяви та судження* (курсив наш – А. М.) були основним елементом дискурсу і значною мірою формували його»

[8: 285]. Інша присутня заувага автора стосується *інтенції історика перебрати на себе роль публіциста*: «У дискусіях про Волинь він (йдеться про професійного історика Гжегожа Мотику – А. М.) виступав у двох іпостасях – як академічний науковець і як публіцист. У другій із означених ролей він був значно вільнішим у своїх текстах; те, що в наукових публікаціях було подано як припущення, у газетних ставало фактом» [8: 286]. Відтак аматорське коло замикається.

Про надання переваги емоційності та сенсаційності в журналістських матеріалах говорив і Б. Осадчук: «Гірше, коли замість ґрунтового аналізу гору беруть емоції» [4: 265]. Порівнюючи, як польські журналісти висвітлювали негативні події пов'язані з українцями («зчиняється великий галас») з німецько-чеським досвідом подання схожих ситуацій («мир і гасіння проблем»), журналіст переконує, що «йдеться про інше, а саме: як легко більшість польської преси узагальнює негативні явища, коли йдеться про Україну» [4: 265].

Далі виокремлюємо ще одну проблему, означену публіцистом. Мовиться про освіту: «Більшість журналістів погано знає історію наших країн. Не знають мов і розмовляють, як правило, дивною мішаниною, так званим «суржиком», не можуть систематично читати видань сусідньої країни», – стверджує Б. Осадчук [4: 264]. Відтак зрозумілими стають корені проблеми відсутності систематичного інформування, про яку йшлося раніше. У результаті «ситуація в пресі, за незначним винятком, прогресуюче погіршується як у поданні фактів, так і висвітленні генези та закулісся подій» [4: 264-265].

Ще одну відповідь на запитання, чому так відбувається, знаходимо у статті «Український травень у закордонній політиці». Тут публіцист згадує спільну заяву польського та українського президентів про «порозуміння та примирення», й даючи коротку характеристику того, як висвітлювали цю подію медіа: «Відлуння в київській, львівській та харківській пресі – за винятком комуністичної, соціалістичної та націоналістичної, які цей документ просто замовчали, було прихильним...», приходять до висновку, що все ж таки «більшість журналістів просто не розуміє історичних вимірів цієї заяви» [4: 290].

Схоже, що це знову повертає нас до питання освіти. Адже освіта, на нашу думку, – це не лише оволодіння ремеслом, але й пізнання та опанування навиків логічного мислення у широких контекстах. Зрештою сам Б. Осадчук, розмовляючи з київськими студентами, в 1997 р., «зрозумів, яка ще цілина на ниві польсько-українських відносин і скільки ще потрібно зробити, щоб якось зарадити цьому» [4: 292]. Отож, слід покращувати якість освіти, в тому числі й журналістської.

Нарешті, переходячи до питання трактування Б. Осадчуком ролі медіа у польсько-українських стосунках, передусім варто сказати, що систематична й неперервна (чи не в кожній статті, яка торкалася відносин між двома країнами) критика публіцистом медіа, не була критикою задля критики. З її допомогою, на нашу думку, журналіст намагався: а) звернути увагу на медійні проблеми, що мали стосунок до польсько-українського (не)порозуміння; б) показати слабкі сторони міждержавних взаємин; в) змобілізувати медійні середовища, інтелектуальні осередки на виправлення ситуації. Адже знав, якою помічною й важливою може бути журналістська робота на цій ниві. Не просто пам'ятав про медійний прецедент «Культури», ідеї якої «стали програмою масового опозиційного руху «Солідарність», а після упадку комунізму змістом нової східної політики Варшави» [4: 5], але й був частиною коман-

ди, яка брала участь у «переломленні ворожості та початку діалогу між Польщею та Україною» [4: 291]. «Без «Культури» – або без Єжи Гедройця – польсько-українське пограниччя могло б бути сьогодні польсько-українським Косовом взаємних мук», – стверджував публіцист [9].

Відтак, запитуючи, кого слід звинувачувати в тому, що польсько-українські відносини «десь на півдорозі загрузли у трясовині фраз і голосливних програм? Уряди, партії, діячів, пресу, радіо та телебачення, церкви, університети?» [4: 261], Б. Осадчук висновує, що звинувачення тут не допоможуть. І якщо «раніше запалювачами активності були дії письменників, поетів, науковців і політизованих дисидентів, а не професійних політиків» [4: 261-262], то зараз, у час, коли «немає людей не тільки такого масштабу, як Пілсудський чи Петлюра, або хоча б Ігнація Дашинського чи Василя Мудрого» [4: 262], у час, коли «церкви не можуть прийти на допомогу політикам, як це було в певний період між Польщею та Німеччиною» [4: 264], словом, «якщо немає політиків, здатних виступити з плідною творчою ініціативою, якщо скінчилася епоха провідників поетів і письменників, а таки скінчилася, а існуючі товариства «дружби» не виявляють приголомшливої активності, то **залишаються тільки преса та публіцистика** (виділення наше. – А. М.)» [4: 264].

Також, розповідаючи про спільні з Є. Гедройцем журналістські здобутки, Б. Осадчук, на нашу думку, частково деталізував кроки успішного виконання цієї місії публіцистикою, а в широкому контексті – мас-медіа: «Нашим першим завданням було розпочати діалог, подолати мур ворожості та недовіри, за допомогою публіцистики з'ясувати старі упередження та нові взаємні звинувачення, породжені воєнним конфліктом» [9]. Адже, якщо сякий-такий діалог уже розпочато, то ворожість і недовіру намагаються відсвіжити знову; питання старих упереджень, разом з новими звинуваченнями, теж вкотре штучно актуалізуються. Зрозуміло, що це першочергові проблеми, з якими журналістам слід працювати.

Згадує Б. Осадчук і про такий метод, як анкетування: «Чув, що і «Tygodnik Powszechny», як і «Наше слово», готують на цю тему анкети, як це колись робили «Культура», а потім небіжчиця «Віднова» [4: 265], у контексті виходу з кризи.

Прикладом такого опитування може служити й «Biuletyn Polsko-Ukraiński», редакція якого, у серпні 1937 р., резонно запитувала: «Куди прямуємо у польсько-українських стосунках?» [10]. Цікаво, що відповів на це питання й сам редактор тижневика – Владзімеж Бончковський: «Йдемо до нової хмельниччини» [11], і не помилився у своїй категоричності.

На перший погляд здається, що ідея з анкетуванням є завданням соціології, а не журналістики. А проте, чи не допомогли б такі опитування журналістам краще зрозуміти погляди, а також з'ясувати знання та переконання своєї аудиторії? Чи не оприявнили б проблематичні моменти, з якими слід працювати? Б. Осадчук казав: «Анкети – це ще не вихід, але, принаймні, спроби орієнтації в нових реаліях» [4: 265]. Тим паче, що нові медіа сьогодні, на нашу думку, сприяють журналістській комунікації з аудиторією більше, ніж будь-коли.

Підсумовуючи, виокремлюємо такі головні проблеми висвітлення польсько-українських зв'язків, окреслені в публіцистиці Б. Осадчука: дефіцит поінформованості; стирання меж між сферою компетентних істориків та популяризаторською площиною; емоційність та сенсаційність у підході до висвітлення міждержавних взаємин чи справ, важливих для обох країн; низький рівень освіченості журналістів,

брак ерудиції. Відповідь на питання, як подолати ці медійні ганджі, на нашу думку, очевидна, і криється в самій постановці зазначених проблем.

Що стосується ролі медіа, то Б. Осадчук переконаний у тому, що преса та публіцистика, за умови, що журналісти розуміють історичні виміри продуктивних польсько-українських взаємин, фактично можуть замінити функції державних органів, суспільних еліт і лідерів думок у справі популяризації міждержавного примирення, порозуміння та співпраці.

Відтак, з огляду на новітні перипетії відносин між Польщею та Україною й ролі медіа у погіршенні ситуації, міркування Б. Осадчука більш ніж своєчасні.

REFERENCES

1. Федечко Н. Іза Хруслінська: «Сьогодні Україна не потребує адвоката!» [Електронний ресурс] / Надія Федечко // *Експрес*2017. Режим доступу до ресурсу: <https://expres.online/archive/digest/2017/10/06/265520-iza-hruslinska-sogodni-ukrayina-ne-potrebuye-advokata>.
2. Спільна декларація Президента України та Президента Республіки Польща [Електронний ресурс] // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 2016. Режим доступу до ресурсу: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-deklaraciya-prezidenta-ukrayini-ta-prezidenta-respubl-37975>.
3. Липовецький С. Меч «Щербець» та Українські ворота: Україно-польські взаємини від поділів Речі Посполитої й до сьогодні / Святослав Липовецький. Київ: Темпора, 2018. 476 с.
4. Осадчук Б. Україна, Польща, світ. / Богдан Осадчук. Київ: Смолоскип, 2001. 356 с.
5. Грицак Я. Ярослав Грицак: «Як Україна – не Росія, так і Польща – не Угорщина» [Електронний ресурс] / Ярослав Грицак // *Історична Правда*. 2017. Режим доступу до ресурсу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2017/12/11/151796/>.
6. Капусцінський Р. Ще день життя / Ришард Капусцінський. Чернівці: Книги-XXI, 2015. 128 с.
7. Kledzik M. Kim byli sprawcy rzezi na Woli i Ochocie. URL: http://www.archiwum.wyborcza.pl/Archiwum/1,0,6022107,19900801RP-DGW,Kim_byli_sprawcy_rzezi_na_Woli_i_Ochocie,.html (Data leżenia: 01.08.1990)
8. В'ятрович В. За лаштунками «Волині-43». Невідома польсько-українська війна / Володимир В'ятрович. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 304 с.
9. Осадчук Б. Єжи Гедройць і «Змінена свідомість» [Електронний ресурс] / Богдан Осадчук // *Україна молода*. 2006. Режим доступу до ресурсу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/804/327/29272/>.
10. Гусак Р. Пошуки шляхів порозуміння між українською і польською спільнотами міжвоєнної доби / Руслан Гусак. // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2014. №1. С. 56–61.
11. Bąchkowski W. Idziemy ku nowej chmielnicyżnie / W. Bąchkowski // *Biuletyn Polsko-Ukraiński*. 22 sierpnia 1937. Nr. 30 (221). S. 10–21.

THE ROLE OF MEDIA IN POLISH-UKRAINIAN RELATIONS (BOHDAN OSADCHUK'S INTERPRETATION)

Anna Monchuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine*

e-mail: monchuk.anna@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4481-5124>

The article provides assessment of the importance of media within the context of Polish-Ukrainian relations as based on Bohdan Osadchuk's opinion-based journalism legacy. In addition, it analyses key problems in media coverage of the relations between the two countries stressed upon by the opinion journalist, which may hinder cooperation or slow it down. Solutions to these challenges are also put forward.

Since in the second half of the 20th century a number of authors from the Polish emigre periodical *Kultura* («Culture») managed to drastically change public perception of Ukrainians and Ukrainian issues in the Polish society – from indifference to understanding the interdependence between the fates of two peoples, the author suggests a closer look at the reflections of well-known Ukrainian scholar, opinion journalist and one of the key authors of Jerzy Giedroyc's journal – Bohdan Osadchuk – regarding the role of media in inter-state reconciliation, understanding and cooperation. Examples are provided for detailed steps to successful performance of journalist duties in promotion of Polish-Ukrainian relations.

Key problems of Polish-Ukrainian relations media coverage, as highlighted by Bohdan Osadchuk, are considered mutually dependent factors. On the basis of problems outlined, an attempt has been made to draw parallels with the present. A hypothesis has been suggested as to why the opinion journalist criticized Polish media more often and more profoundly as compared to Ukrainian media. In view of recent developments in the relations between Poland and Ukraine and the role of media in deterioration of the situation, relevance of Bohdan Osadchuk's views is emphasized.

The article also draws attention to the danger of having no systematic media updates on the events in the two countries both in Polish-Ukrainian relations and in Polish and Ukrainian domestic affairs in the context of propaganda dissemination and information wars.

Key words: media, opinion-based journalism, Polish-Ukrainian relations, Bohdan Osadchuk.